

TE KOTAHITANGA O TE AUTE.

HUI TAWHIA.

Kaore e taetae hainanei te tuku-hui atu nga kupu o te hui tawhia o te taitou Kotahitanga i tu nei ki Papawai, Wairarapa, i te 13 o Tihema nei. Heoi e taetae hainanei ko te whakaaatutu poto i nga take korero o te hui, me nga mea i oti. E 30 nga mema i tae mai ki te hui, no te Tai rawhiti nei, no te Tai-hauauru hoki, a kotahi te ra i manaukitia ai te Kotahitanga o nga minita o te Kawanatanga, e Te Waaka, Minita mo nga kura, me Timi Kara.

1. *Ko nga kura.* I takoto he tono ki te Minita mo nga kura, kia whakamau ake te oranga mo nga tamariki maori e haere ana ki nga Karei Nunui, hei roia, hei takuta ranei, ka whakaaonga hoki nga tamariki wahine ki te tiaki turoro, kia bohoro te whakatu kara mabi a-ringa, kia whakawhanuia mai ki te iwi maori te mana ki te poori mo nga ta-hana "waipiro," kia awhinatia te Kotahitanga ki te moni. I ngawari te Minita ki enei tono katoa, oira i whakamauwhia kia whiriwhiria e nga Minita katoa.

2. He patai na Te Popa (Kai-tirohio i nga kura Maori) "Tenei ano ranei tetahi wahi o te tikanga Maori e tika ana kia tapahitia hei taonga a muri ake nei?" Ko te whakautu, ae, he maha nga wahi, engari me aua kowhiri ano. "Tera te patai a Te Popa e whakamauhia, ka tangia ai a muri ake nei."

3. *Te Hahi Maori.* I tatoko te hui i te weyo a Te Wiremu, Atirikona, i pamua ki Te Pipiharaurao i te ngahuru ka taha nei; ara kia kahi nga parihia maori o Te Pihopatanga o Waipapu i te £2000, mana e tapiri mai £1000. Pera ano mo Te Pihopatanga o Maraua. Ko enei moni hei apiti ki te oranga o nga Minita maori ina haunau atu te oranga mai a Te Ropu Tono Mihinare o Tawahi.

4. *Te Waipiro.* E rua nga kupu i oti ara kia tirohia mehehea e kore e taetae a Te Kawanatanga te tautoko nga Komiti Maori e whiriwhiri i te takahi a te haurangi i nga whare nuneu. Ko tetahi kia whai mana te maori ki te poori mo nga whare waipiro.

5. *Tohunga Maori.* Kua takoto te whakahe a Te Kawanatanga, me te Kotahitanga hoki mo nga Tohunga Maori. I tenei hui ka puta te whakaaro me ata titiro ano, kia haere tahiti te whakahe me te whakatakoto tikanga hei kawae mai ki te maori i nga takuta ngawari, i nga rongoa ngawari, i nga wahine i whakaa-kona ki te mahi tiaki turoro.

6. *Te kahi oranga mo nga Kai-whakahaere i Te Kotahitanga.* I tino tautokona tenei e nga rangatira o Wairarapa. Oira e wetiwheti ana Te Kotahitanga i te mea katali ano ka timata te ari whakahaere ki te iwi moni i te iwi maori. Ma te iwi e titiro e whakaaro.

Tera atu nga whakamauwhatanga mo muri ake ai ka puta.

NGA RONGO MAI O MURI NEI O TE WHAKAMAU KI TARANAWAARA.

I tutaki te ope a Tiamara Matene 12000 ki tetahi wehenga o te Pou 1300 i raro i te Tiamara "Crucif" ki "Majordantein." He tino whawhai kua tenei, he tokomaha hoki o te Ingarihi i mate, ana hui katoa nga tau e maha ana i mate rawa e tana ana ki te 1000. He tino hui atu o te Pou i mate ana hui katoa nga teotu, nga herehere me nga mata i mate e tata ana ki te 2000. Ingarihi ko te honore o tenei whawhai i riro i te Pou, kaore hoki tora pa i hore i te Ingarihi, engari ko te Ingarihi i whiti mai.

I tutaki hoki te ope a Tiamara Pura 12000 ki te wehenga rino hui o te Pou, neke ake i te 20000, ki "Stuively." I riro ano i te Pou tenei whawhai. I neke ake i te 100 o te Ingarihi i mate rawa, neke ake i te 600 i taotia, e 338 i riro herehere. Oira kua whakaaatutia mai e te Pou i tana ki te 2000 o ratou i mate, kiki tonu o ratou parepare i te tupapaku. Ka re i hore te pu o te Pou, engari ko te Ingarihi i whiti mai, i whakarere ana hoki etahi o a ratou parepare ma te Pou.

I muti mai o enei huinga o te Ingarihi ka whiriwhiria e te Komiti Whawhai o Ingarangi kia tukua ano etahi hoia kia 50000, kia tu hoki ko Tiamara Rapata hei tino rangatira mo nga hoia katoa a te Ingarihi i Awherika.

Ko tetahi tenei o nga tino Tiamara rongu hui o te Ingarihi. He tino kaumatua, ka 68 ana tau. Kei te manuia ia e haere ana maianei.

POOTI NEMA MAORI.

Ko nga mema enei i tu i te poositanga i te 19 o Tihema nei.

Te Tai-tuaraki	...	Hone Heke.
Te Tai-rawhiti	...	Wi Pere.
Te Tai-hauauru	...	Henare Kaihau.
Te Waipouamu	...	Tame Parata.

Kamuri nga korero, ngari e kore e ruri i te kiki rawa o te pepsu nei, ki te wana a te panga katali ka whakamau.